

Ukrainian Orthodox Church of Canada
Українська Православна Церква в Канаді
L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

**Св. Ілля (Чавчавадзе)
Праведний**

**St. Ilya (Chavchavadze)
the Righteous**

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ

kutash@unicorne.org

"Не стану я принижувати свою святую молитву земними питаннями./ Я хотів би, щоб моя душа спочила на Небі,/ А серце моє, щоб сяяло любов'ю провіщеною Тобою..." (з його пророчого вірша "Молитва")

Будучи семінаристом я був шокований почути вірша у вигляді молитви до Тараса Шевченка, що починався словами "Отче наш, Тарасе всемогутний ..." Через якийсь час, вже в якості Священника, мав розмову з молодим чоловіком, який сказав, що він молиться лише Тарасу Шевченку (та Івану Франку), а набагато пізніше, з прихожанкою до Парафії старшого віку (вже спочивша), яка також сказала, що вона звертається в молитвах до нього. Для тих Християни (в основному протестантів-євангеліків), чиє богослов'я не включає шанування святих, як доказ

"I won't debase my holy prayer with earthly matters./ I would wish for my soul to rest in heaven,/ My heart to be radiant with love heralded by Thee..." (from his prophetic poem entitled "Prayer")

When I was a seminarian I was shocked by a poem in the form of a prayer addressed to Taras Shevchenko, beginning with the lines "Our Father, almighty Taras..." (penned by Dmytro Pavlychko in 1965). Some time later, now as a Priest, there was a conversation with a young man who said he prayed only to Taras Shevchenko (and Ivan Franko), and much later, an aging parishioner (now gone to her rest), who also said that she addressed prayers to him. For those Christians (chiefly Protestant Evangelicals) whose theology does not include the veneration of Saints, as evidence of the effectiveness of the ongoing Incarnation of God the Son, Jesus

ефективності тривалого втілення Бога-Сина, Ісуса з Назарету, в Його Тіло, в Церкву (Галат 4:19), сама ідея - абсурдна і навіть на грані богохульства.

Для православних і католиків, кому дороге таке богослов'я, дивовижність ідеї в тому, що Тарас Шевченко не був ані Ченцем ані Духовного чину, і не загинув він за Віру, як Мученик, але просто Мирянин-Християнин, який прагнув утілити Євангелію та її цінності в своєму житті і житті свого народу. Однак, повне розуміння цього слова "Мученик", як "той, хто свідчить", може зробити прийнятними такі шанування Християнами Тараса Шевченка, як Святого (хоча не універсального для Святої Церкви). Олександр Роман, Український католик, чиє богослов'я, як і в багатьох сучасних українців католиків, є надзвичайно близьке до православного, у своїй статті, яка колись появилася на вебсайті www.Ukrainian-Orthodoxy.org, пов'язав постать Тараса Шевченка з іншим Мирянином, грузинським православним Християнином, літературним діячем, чия відданість і служіння своєму народові, паралельна до Шевченкових, спонукала Грузинську Православну Церкву канонізувати його в 1987 році, як Св. Ілля Праведний.

Ілля Чавчавадзе, якого святкуємо 20 липня/2 серпня у Свято його Покровителя, Святого Пророка Іллі, народився 8 листопада 1837 р. (за григоріанським календарем, що було б 27 жовтня за юліанським, оскільки цей календар тоді відставав на 12 днів від сонячного) Гріґолу й Марьям (з роду Бебурішвілі) Чавчавадзе в селі Кварелі, в області Кахетській, у Грузії, яка у той час була частиною Російської імперії. Родині був надав статус грузинського дворянства (*Таваді*) в 1726 р. король Костянтин II. Таким чином, Іллю не рідко називають Князем Ілля Чавчавадзе (як в англійському перекладі його роботи, *Самітник*, Марджорі Вардроп, опублікованого в Лондоні, в Англії, у 1895

of Nazareth, in His Body, the Church (Galatians 4:19), the very idea is absurd and even verging on blasphemy.

For Orthodox and Catholic Christians, who cherish such a theology, the strangeness of the idea derives from the fact that Taras Shevchenko was not a Monastic or Cleric, nor yet did he die for the Faith as a Martyr, but was simply a lay Christian who sought to embody the Gospel and its values in his life and the life of his people. The full sense of the word "Martyr", as "one who bears testimony" may, however, make acceptable such Christian veneration of Taras Shevchenko as a Saint (albeit not a universal Saint of the Church). Alexander Roman, a Ukrainian Catholic, whose theology, as is the case with many contemporary Ukrainian Catholics, is exceedingly close to that of the Orthodox, has, in an article that once appeared on the Ukrainian-Orthodoxy website, made a connection between Taras Shevchenko and a Georgian Orthodox Christian, a lay literary figure, whose dedication and service to his people, which parallels Shevchenko's, prompted the Georgian Orthodox Church to canonize him in 1987 as St. Iliia the Righteous.

Iliia Chavchavadze, who is commemorated on July 20/August 2 on the Feast of his Patron Saint, the Holy Prophet Elias, was born on November 8 (according to the Gregorian Calendar, which would have been October 27, 1837, according to the Julian, as it was at the time – i.e. 12 days behind the solar calendar) to Grigol and Mariam (née Beburishvili) Chavchavadze in the village of Qvareli, in Kakheti province, in Georgia, which was at the time part of the Russian Empire. The family had been awarded the status of Georgian nobility (*Tavadi*) in 1726 by King Constantine II. Thus Iliia is not infrequently referred to as Prince Iliia Chavchavadze (as in the English translation of his work, *The Hermit*, by Marjory Wardrop, published in London, England, in 1895).

Taught the basics of reading, writing,

році).

Отримавши основи читання, письма, Молитви й Закону Божого від своєї матері, молодий Ілля був направлений на навчання до Архидиякона Ніколоз Сепашвілі. Мати Іллі а скоро після цього й батько померли, коли він був ще молодий, і його було доручено піклуванню його тітки Макрине. Освіта його продовжується і в 1857 р. він поступає на юридичний факультет в Санкт-Петербурзі. Там занурився він у вивчення своєї грузинської спадщини. Незважаючи на те, що був він відмінником у студіях, Ілля кинув програму після четвертого року, щоб повернутися в Грузію і трудитися для відродження національної ідентичності свого народу, як письменник, історик, філософ, видавець і політичний діяч. Він оголошує: "Ми, як грузинський народ, успадкували три Божественні дари від наших предків: нашу батьківщину, нашу мову і нашу Віру. Якщо ми не спроможемось захистити ці дари, які ж будуть у нас заслуги, як люди?"

Князь Ілля був на короткий час наставником молодого Іосеба Джугашвілі (Йосипа Сталіна), коли майбутній диктатор Радянського Союзу був семінаристом в Тбілісі. Він навіть опублікував 5 його віршів. Сталін хвалив його труди, коли він постарів, але він, можливо, навіть брав участь у вбивстві Святого Іллі. Атеїстична марксистська ідеологія, яка призвела до повстання Радянського Союзу рішуче виступала проти патріотичних і християнських тем, яких проголошував Князь Ілля, і 30 серпня/12 вересня 1907 р., він і його дружина потрапили в засідку шість вбивць неподалік від Мцхети, і він був застрелений. (Повна історія цієї трагічної події залишається невідомою - в деяких версіях навіть залучують царську владу, так як Князь Ілля твердо відстоював незалежність Грузії і навіть автокефалію Грузинської Церкви).

Вбивців Князя Іллі зловили,

prayer and the law of God by his mother, young Ilia was sent to study with Archdeacon Nikoloz Sepashvili. Ilia's mother and, not long after, his father, died when he was still young, and he was entrusted to the care of his Aunt Makrine. His education continued and in 1857 he enrolled in the Law Faculty at St. Petersburg. While there he immersed himself in the study of his Georgian heritage. Although an excellent student, Ilia dropped the program after the fourth year to return to Georgia and work for the revitalization of the national identity of his people as a writer, historian, philosopher, publisher and political activist. He would declare: "We, the Georgian people, have inherited three divine gifts from our ancestors: our motherland, our language and our Faith. If we fail to protect these gifts, what merit will we have as men?"

Prince Ilia was briefly a mentor to young Ioseb Jughashvili (Joseph Stalin) when the future dictator of the Soviet Union was a seminarian in Tbilisi. He even published 5 of his poems. Stalin would praise his works when he grew old, but he may even have been involved in St. Ilia's assassination. The atheistic Marxian ideology which would lead to the rise of the Soviet Union was firmly opposed to the patriotic and Christian themes proclaimed by Prince Ilia and on August 30/September 12, 1907, he and his wife were ambushed by six assassins near Mtskheta and he was shot to death. (The full story of this tragic event remains unknown – some versions even implicate the Tsarist authorities, since Prince Ilia firmly advocated Georgian independence and even the autocephaly of the Georgian Church).

Prince Ilia's assassins were caught, tried and sentenced to death. However, his wife, Olga, requested an amnesty for them, saying that her husband would have wanted that, since they were simply his "unlucky brothers gone astray". He himself had already forgiven them years earlier in his poem entitled "Prayer":

судили і засудили на смертну кару. Та його дружина Ольга просила амністії для них, заявивши, що її чоловік хотів би цього, оскільки вони просто - його "нещасні брати, які збилися зі шляху". Сам він уже пробачив їх роками раніше в своєму вірші "Молитва":

Отче наш, що єси на небесах!
Я з ніжністю стою перед Тобою
на колінах;

Не прошу я ані багатства, ані
слави;

Не стану я принижувати свою
святую молитву земними
питаннями.

Я хотів би, щоб моя душа
спочила на Небі,

А серце моє, щоб сяяло любов'ю
провіщеною Тобою.

Хотів би я попросити прощення у
ворогів моїх,

Навіть якщо пронизять вони мене
в серце:

Прости їм, Господи, бо не
відають, що творять!

Глибокі християнські почуття, виражені в цій чудовій праці нагадують розриваючу серце співчутливість Отців-пустельників, так як він не тільки прощає, але навіть просить вибачення у своїх ворогів, які, як вони це сприймають, відбирають у нього життя. Насправді, так само як і наш Господь на Хресті, він вільно і добровільно *віддає* своє життя, так, що його в нього *не* відбирають.

Св. Ілля Праведний довго був натхненням для грузинів, які прагнули суверенітету своєї країни і автокефалію своєї Церкви. Тому не дивно, що проявом волі навесні перебудови Горбачова стали популяризація і навіть канонізація цього мирного воїна-Християнина. Чи з'єднана автокефальна Православна Церква України зробить колись те ж саме для Тараса Шевченка, який, хоча насправді не вбитий деспотичним царським режимом, тим не менш отримав проблеми зі здоров'ям у результаті його вигнання і

Our Father Who art in Heaven!
With tenderness I stand before
Thee on my knees;
I ask for neither wealth nor glory;
I won't debase my holy prayer with
earthly matters.

I would wish for my soul to rest in
heaven,

My heart to be radiant with love
heralded by Thee,

I would wish to be able to ask
forgiveness of mine enemies,
Even if they pierce me in the heart:
Forgive them, Lord, for they know
not what they do!

The profound Christian sentiments expressed in this wonderful work recall the heartbreaking compassion of the Desert Fathers, as he not only forgives but even *asks* for forgiveness from his enemies who are, as they see it, taking his life. In fact, as did our Lord upon the Cross, he freely and willingly *gives* his life, so it is *not* taken from him.

St. Ilya the Righteous was long the inspiration for Georgians seeking sovereignty for their nation and autocephaly for their Church. It is therefore not very surprising that a manifestation of the freedom brought in the spring of Gorbachev's *perestroika* would be the popularization and even canonization of this peaceful Christian warrior. Would a united autocephalous Orthodox Church of Ukraine do the same for Taras Shevchenko, who although not actually assassinated by the oppressive Tsarist regime, nonetheless suffered health problems as a result of his exile and persecution by that regime, which may have hastened his departure from this world at the relatively early age of 47 years?

Although some of the works of this Father of the Ukrainian nation express an agonized struggle to believe in a just and loving God despite the cruelty and injustice manifest in the world, Shevchenko also shows a keen awareness of the Gospel and its values, especially in his poem "The Neophytes", some of his letters, and most

переслідування режимом, які, ймовірно, прискорили його відхід з цього світу у відносно ранньому віці 47 років?

Хоча деякі з праць цього Батька Української Нації висловлюють болісну боротьбу вірити в справедливого та люблячого Бога, незважаючи на жорстокість і несправедливість, які проявляються у світі, Шевченко також показує глибоке розуміння Євангелії та її цінностей, особливо в своїй поемі "Неофіти", в деяких з його листів, а особливо в його останньому вірші "Чи не покинуть нам, небого" ([ось тут](#)). Це велике благословення для грузин, щоб мати можливість офіційно святкувати свого героя, як Святого Церкви. Може це бути схоже благословення й для деяких українців шанувати Тараса Шевченка, як свого особистого Святого.

especially his last poem, "Should we not then cease, my friend" ([see](#)). It is a great blessing to the Georgians to be able to formally celebrate their hero as a Saint of the Church. It may be similar blessing to some Ukrainians to honour Taras Shevchenko as their personal Saint.